

2K18-18-00677

A

CSALLÓKÖZ - SZERDAHELYI NÉPKÖR

ÉVKÖNYVE.

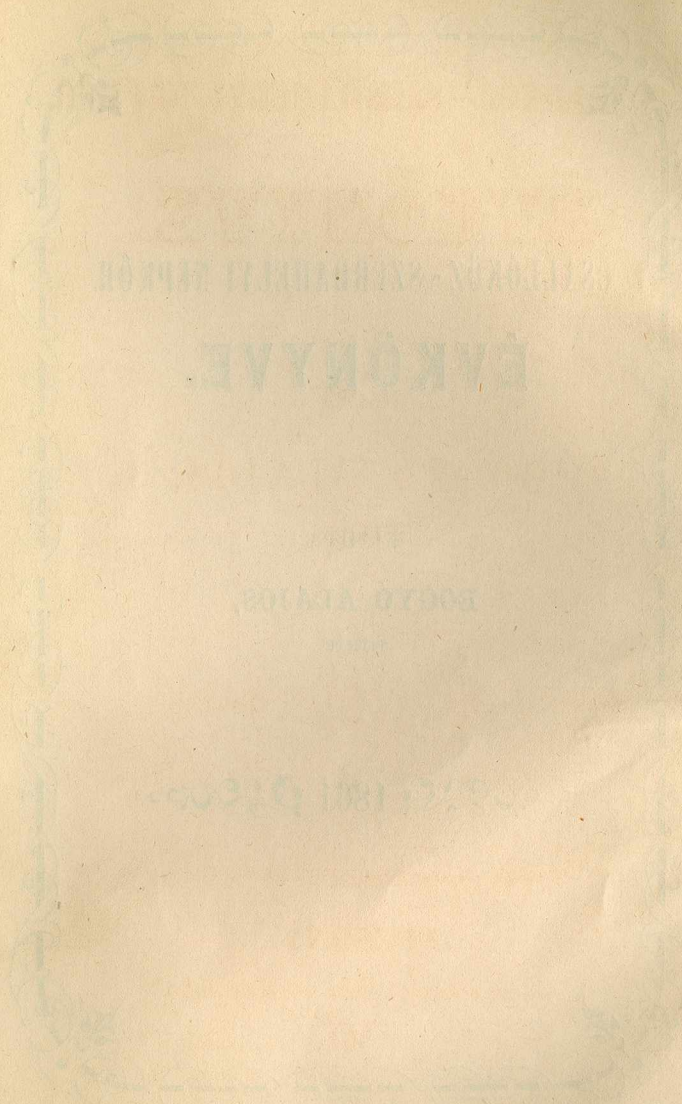
— o —
KIADTA

BOGYÓ ALAJOS,

TITKÁR.

1861

564996

A

CSALLÓKÖZ - SZERDAHELYI NÉPKÖR

ÉVKÖNYVE.

KIADTA

BOGYÓ ALAJOS,
TITKÁR.

1861.

POZSONY.

WIGAND KÁROLY FRIDRIK KÖNYVNYOMDÁJA.

1861.

OSZTALOM - SZERZŐSÉGI JEL

ÉVKÖNYV

KIADTA

BOGYÓ ALAJOS

ELTE

1881

KNY-19-00677

POZSONY

1881

NÉVSORA

a csallóköz - szerdahelyi népkör tagjainak.

Tisztikar.

Elnök : Bartal János.

Alelnök : Fehér Nándor.

Titkár : Bogyó Alajos.

Pénztárnok : Béli Ferencz.

Könyvtárnok : Hencze József. 5

Gazda : Igenyes Vendel.

Tiszteletbeli választmányi tagok.

Jókai Mór.

Pákh Albert.

Hajnik Károly.

Rendes választmányi tagok.

Czajlik Pál	10	Marczel Ferencz	
Dónay Nándor		Neubauer Károly	
Gálffy József		Ollé Imre	
Gódány Vendel		Petényi Ádám	
Kondé Mihály		Szaif Mihály	20
Lády Mihály	15	Takácsy Miklós.	

Olvasnokok.

Csaplár Mihály		Orosz Antal	
Gulázsy József		Szaif Mór	
Horváth József		Szigethy András	30
Juhász Ferencz	25	Stemmer Péter	
Nagy József		Tóth János	
Németh Vincze		Miháltsek István.	

T a g o k.

Agh Ignác		Bíró Ágoston	
Antal Ferencz	35	Bíró Antal	
Antal Ignác ifj.		Bíró Ferencz	
Antal Ignác öreg.		Bíró Károly	
Árént Mátyás		Bíró Vítál	60
Babirád György		Bogár Ambrus ifj.	
Babirád József	40	Bogár Ambrus öreg.	
Babirád Pál		Bogár József ifj.	
Bajnos József		Bogár József öreg.	
Bari Péter		Bogár Ferencz	65
Bazsó Flóris		Bogár János	
Bazsó István	45	Borbély József	
Bazsó Márton		Bokros József	
Bazsó Mihály		Borbély Ignác	
Bazsó Péter		Boráros János	70
Bazsó Sándor ifj.		Boráros Károly	
Bazsó Sándor öreg.	50	Boráros Mihály	
Bazsó Vincze		Csiba István	
Bazsó Gáspár		Csejtey Miklós	
Beer Márton		Csomor László ifj.	75
Benkóczy Imre		Csomor László öreg.	
Bernárd Ferencz	55	Csonga János	

Csonga Miklós		Igliczi Balázs	
Deák Márton		Jedlicska Ágoston	110
Deák Péter	80	Jedlicska György	
Dobler József		Jelenik László	
Dobra Ferencz		Jilly Károly	
Dobra János ifj.		Jurácska György	
Dobra Imre		Kálmán Vince	115
Dobsa József	85	Kastély Márton	
Dömény András		Kelcz József	
Dömös Ignác		Kiss Alajos	
Fédermájer Ferdinand		Kiss József	
Fehér János		Kocsis János	120
Fehér Imre	90	Konecsni Jakab	
Fikész Ferencz ifj.		Kozmér Miklós	
Fikész Ferencz öreg.		Kozmér Tamás	
Fleger János		Könyves Frigyes	
Godány János		Kupera János	125
Gódány József	95	Klempa István	
Gotován Manó		Kléner Ferencz	
Gyurkovits Alajos		Krascsenics Ferencz	
Gyurkovits József		Lábody József	
Hamar Péter		Lády Ferencz	130
Hervay Sándor	100	Lakatos Mihály	
Hevler Ferencz		Laki László	
Holocsy János		Lichenkhert Tamás	
Horváth Mihály		Lipta János	
Holly József		Lutóczky Lipót	135
Huszár Péter	105	Mayer János	
Huszárik József		Majláth János	
Hüttner József		Marczell Albert	
Hládik Rudolf		Marczell Dániel	

Marczi Pál	140	Oberhoffer Lőrincz	
Mátis János ifj.		Ollé Ágoston	
Mátis János öreg.		Ollé Ferencz	
Mátis János szabó		Ollé János ifj.	
Mátis József		Ollé János öreg.	175
Méri Antal	145	Ollé János nógrádi	
Méri Vendel		Ollé Ignác	
Méhes Benjámin		Ollé Zsigmond	
Méhes Balázs		Ollé Vendel	
Mészáros Antal		Orosz Gábor	180
Mészáros Lázár	150	Orosz Simon	
Mihaliczka György		Pápai Ignác	
Mihályi Mihály		Papp Ádám	
Mikos Ágoston		Paraszi István	
Mikos János		Petényi Albert	185
Mizseri István	155	Petényi András	
Molnár Lajos		Petényi Ferencz	
Mórocz István		Petényi János	
Náhlik Antal		Peer Péter	
Nagy Ferencz		Petőcz Kálmán	190
Nagy Lajos	160	Petrovits Lajos	
Nagy László		Pintér György	
Nagy Zsigmond		Pirk Fábán	
Nemesszegi Márton		Pirovics Ferencz	
Németh Ferencz		Pirovics Pál	195
Németh Gergely	165	Póda Sándor	
Németh János		Póda János	
Németh József ifj.		Polcz Alajos	
Németh József öreg.		Póthe Balázs	
Oberhoffer János		Pusztai Ignác	200
Oberhoffer Ignác	170	Prandl Ferencz	

Pleier Lajos		Széher Dániel	
Pleisicz József		Széher Károly	230
Redl György		Szerdahelyi János	
Redl Ignác	205	Szerdahelyi Péter	
Reinprecht Károly		Szigethy Imre	
Rimay Ferencz		Szilvay János	
Rímay József		Szloboda Mihály	235
Romada Tamás		Szporkó János	
Román János	210	Sztriha Ferencz	
Sáfrányi János		Takáts Lipót	
Sáfrányi József		Takács Pál	
Schüll József		Tamongi Gergely	240
Sebeszta Jakab		Thúróczy János	
Sidó Lajos	215	Thúróczy Mihály	
Somodi Mihály		Ürögi József	
Stemmer Márton		Vágó Ignác	
Spaller István		Valasek István	245
Stróbl Antal		Velsz Jakab	
Süke Ignác	220	Végh Gergely	
Szabó Imre		Végh Ignác	
Szabó István		Vild Mátyás	
Szaif Alajos		Virág János	250
Szaif Antal		Vitál Lajos	
Szaif Ferencz	225	Szalay Elek	
Szaif József		Závoczky Ágoston	
Szaif Pál		Závoczky Ignác	
Száraz János			

SZÓZAT.
IRTA
VÖRÖSMARTY MIHÁLY.

Hazádnak rendületlenül
Légy hive, óh magyar ;
Bölcsőd az s majdan sirod is,
Mely ápol s eltakar.

A nagy világon e kívül
Nincsen számodra hely ;
Áldjon vagy verjen sors keze
Itt élned, halnod kell.

Ez a föld, melyen annyiszor
Apáid vére folyt ;
Ez, melyhez minden szent nevet
Egy ezred év csatolt.

Itt küzdtenek honért a hős
Árpádnak hadai ;
Itt törtek össze rabigát
Hunyadnak karjai.

Szabadság! itten hordozák
Véres zászlóidat,
S elhulltanak legjobbjaink
A hosszú harc alatt.

És annyi balszerencse közt,
Oly sok vizsály után;
Mégfogyva bár, de törve nem
Él nemzet e hazán.

S népek hazája, nagy világ!
Hozzád bátran kiált:
„Egy ezredévi szenvedés
Kér éltet vagy halált!”

Az nem lehet, hogy annyi szív
Hiában onta vért,
S keservben annyi hű kebel
Szakadt meg a honért.

Az nem lehet, hogy ész, erő,
És oly szent akarat
Hiába sorvadozzanak
Egy átok-súly alatt.

Még jőni kell, még jőni fog
Egy jobb kor, mely után
Buzgó imádság epedez
Százvezrek ajakán.

Vagy jóni fog, ha jóni kell,
A nagyszerű halál,
Hol a temetkezés fölött
Egy ország vérben áll.

S a sírt, hol nemzet sülyed el,
Népek veszik körül,
S az ember millióinak
Szemében gyász-köny ül.

Légy híve rendületlenül
Hazádnak, óh magyar:
Ez éltetőd, s ha elbukál,
Hantjával ez takar.

A nagy világon e kívül
Nincsen számodra hely;
Áldjon vagy verjen sors keze:
Itt élned, halnod kell.

A

Csallóköz - szerdahelyi népkör alapszabályai.

A népkör keletkezése.

Duna-Szerdahely városának lelkes polgárai, a vidék hazafias szellemű földművelő osztályával kezefogva belátták: hogy 'az iparos és földművelő magyarnép célszerű művelődése hazánk jóléte és fölvirágozásának egyik legerősb támaszlopa; de tekintetbe véve azt is: miszerint egyesülés által nem csak nagy célokat érhetnek el, nagy dolgokat vihetnek végbe; hanem honfiúi hivatásuk s kötelességeik tetleges teljesítését is sokkal nagyobb mérvben gyakorolhatják — fölfogva a kor kívánalmait és más lelkes városok példája után indulva maguk közt elhatározták: hogy Duna-Szerdahely városában ezen cím alatt „**csallóköz-szerdahelyi népkör**“ — zártkörű társulatot alakítanak, melynek

I. Célja

A társalgásban nyújtott élvek megszerzésén kívül: az elmét művelni, a szívet nemesíteni, az ipart és gazdaságot terjeszteni; különösen pedig népszerű magyar könyvek és ujságlapok beszerzése, és azoknak az egy-

let helyiségében bizonyos meghatározott órákban törté-
nendő nyilvános fölolvása által, a hasznos ismeretek
megszerzését s a nemzeti közérületet előmozdítani.

II. Ki lehet tagja?

A csallóköz - szerdahelyi népkörnek — minden pol-
gári osztály, vallásfelekezet és nemzetiség tekintetbe vé-
tele nélkül — tagja lehet minden példás életű, magát
kiművelni akaró, becsületes és szorgalmas honpolgár;
ki a társulatot szellemi s anyagi erejével támogatni és
érdekeit a célhoz vezetni kötelességének tartja és
ismeri.

III. Jövedelem forrásai.

A csallóköz - szerdahelyi népkör jövedelmi forrását
teszik: a helybeli és vidéki tagok évenkénti részvény be-
fizetései; mely a helybelieknél mostanra két, a vidé-
kieknél pedig egy osztr. értékű forintban állapítatott
meg. Ezen részvény díjt pedig, úgy a helybeli mint a
vidéki tagok mindenkor január hó lefolyása alatt köte-
lesek a társulat pénztárába befizetni; azonban a társu-
lat nemes célja iránti tekintetből kötelességének ismeri
— a meghatározott évdíjon kívül — önkénytes ado-
mányokat is elfogadni, a nélkül mindazonáltal hogy
abból valami előjog háromolnék az illető adományo-
zóra; — különben is a társulatban mindenki egyenlő
levén, abban sem helybeli sem vidéki tag magának első-
séget nem követelhet.

Ha találkozónék tag, ki daczára a kötelezettségnek,
melyet magára vállalt, részvény illetőségét lefizetni nem
akarná, erre szóbeli bíróság útján szorítható.

IV. A tagok jogai.

A csallóköz-szerdahelyi népkör tagjainak jogai ezek:

1-ör. Minden helybeli és vidéki rendes tag a társulat közgyűléseiben, hol a tanácskozási nyelv kizárólag a magyar — szólási és szavazati joggal bír.

2-or. Minden helybeli és vidéki rendes tag egyleti tisztviselővé vagy bizottmányi taggá választathatik, kivén az olvasnoki hivatal, melyre csak folyékonyan s értelmesen olvasni tudó egyének választhatók.

3-or. Minden helybeli és vidéki rendes tagnak szabadságában áll, általa ismert becsületes és példás életű embert a népkör helyiségébe vendégkép bevezetni, vagy pedig ilyent a választmánynak föl vétel végett ajánlani.

4-er. Minden helybeli és vidéki tag a népkör könyveit és újságlapjait, az erre vonatkozó rendszabályok megtartása mellett olvashatja, és annak helyiségét szabadon látogathatja.

Megszűnnek pedig a tagok jogai: 1-ör. Halálozás által. 2-or. Ha valamely tag ellen botrányos magaviselete, vagy a társulat megbuktatására célzó tettei miatt panasz emeltetik, mely esetben a vádlott védelme kihallgattatván, ha a panasz a választmány által alaposnak találtatik, ez a közgyűlés eleibe kerül, hol is a jelenlévő tagok közül 13 egyénnek neve kihuzatván, azok esküdt-széket alakítanak, s a választmány által előadott büneset fölött titkos szavazat útján ítélnék, és ha ezeknek három negyede (vagyis 9) a vádlott tag ellen szavaz, a vádlott a tagok sorából azonnal kitöröltetik.

V. Közgyűlések.

A csallóköz-szerdahelyi népkör évenként négy, vagy a körülményekhez képest több közgyűlést is tart, melynek tárgyai : a jegyzőkönyv fölolvassása és hitelesítése, évi jelentés, számadások megvizsgálása, a tisztviselők megválasztása sat. Általában a közgyűlés minden felforgó ügyre nézve döntő határozattal bír, és végzéseit vagy általános fölkiáltás, vagy szavazat útján hozza, úgy hogy a fölvetett tárgyak elintézésénél mindenkor a tagok szavazatainak általános többsége, vagyis a jelenlevő és szavazó tagok felerészénél egygyel több határoz.

Végre a közgyűlés a körülményekhez képest az alapszabályokat megváltoztathatja, módosíthatja és újakat hozhat.

VI. Az igazgató választmány.

A népkör kormányát és igazgatását elnök, alelnök, titkár, pénz- és könyvtárnok, gazda, közgyűlésileg kinevezett tiszteletbeli és 12 rendes választmányi tag, valamint 12 olvasnokból álló tisztviselői kar vezeti, kik mindenkor közgyűlésileg és szótöbbséggel egy évre választatnak. Ezen harmincz és néhány közbizodalmat bíró egyénből alakúl a népkör igazgató választmánya. Az igazgató választmány hatásköre pedig ez : 1-ör a körülményekhez képest bármikor választmányi ülést tarthat, melyben a közgyűlések határozatainak teljesítését eszközli. 2-or. Az ajánlott tagok fölveteléről határoz. 3-or. Könyveket és újságlapokat, tekintve mindenkor a pénztár erejét, a társulat számára hozathat, és kisebb kiadásokat utalványozhat. 4-er. A pénztár-

nok és gazda számadását évenként megvizsgálja és a közgyűlés eleibe terjeszti. 5-ör. Az észrevételek és panaszok könyvét minden ülésében átnézi és ha lehetséges, azokat elintézi. 6-or. A könyvek és lapok kezelésére fölügyel és a fölolvadási órákat különös figyelemmel kíséri. 7-er. A választmányi gyűlések nyilvánosak lévén, azokban minden tag részt vehet, de csak mint hallgató — elhatározó szavazat nélkül. 8-or. Hogy a választmányi gyűlés végzése érvényes legyen, a 30 tag közül legalább 7 tagnak jelenléte szükséges.

VII. Elnök és alelnök.

A népkör közgyűlésileg és szótöbbséggel évenként egy előkelő, a társulatnak tekintélyt és erkölcsi súlyt kölcsönöző elnököt és egy al-elnököt választ, kiknek egyike — így kívánván ezt a kör ügyeinek vezetése — kell hogy a kör székhelyén, Duna-Szerdahelyen lakjék.

Az elnök jogai- és teendőihez tartozik : 1-ör. A köz és választmányi ülések határidejét kitűzni, azokat ügyes tapintattal vezérteni és az előforduló tárgyak fölötti tanácskozásoknak helyes irányt adni. 2-or. A tanácskozások csendét sértő tagokat barátságosan rendre utasítani, a nyilatkozni kívánókat fölkelésök rendje szerint kihallgatni és a renden kívüli közbenszólástól bárkit is eltiltani. 3-or. A többség véleményét kijelenteni, ha ez kétséges volna szavazatot rendelni, és egyenlő szavazat esetében az elhatározó elnöki végzést kimondani. 4-er. A társulat jogaira fölügyelni és azokat a törvény előtt is védeni. 5-ör. A tisztviselők rendes eljárására vigyázni és a törvény ellenére cselekvőket utba igazítani. 6-or. A társulat pénz- és könyvtárát bármikor meg-

vizsgálni, mindenben a szoros rendet követelni, és a népkör lehető legdúsabb fölvirágzását teljes igyekezettel előmozdítani.

A másod-elnök, az elnököt ennek nem- vagy távollétében helyettesíti, s ilyenkor mindazon jogokat gyakorolja, s azon teendőket végzi, melyek az elnöki hivatalhoz kötvék.

VIII. Titkár.

A népkör közgyűlésileg és szótöbbséggel évenként egy tudományosan művelt, a fogalmazás- és nyelvtan szabályaiban jártas tagtárust titkárnak választ.

A titkárnak jogai és teendői következők:

1-ör. A csallóköz-szerdahelyi népkör hivatalos pecsétjének őre. 2-or. A közgyűlés és igazgató választmány által kitűzött könyvek és folyóiratok megrendelője. 3-or. A szavazatszedő bizottmány elnöke és igazgatója. 4-er. A köz- és választmányi gyűlések jegyzőkönyvének szerkesztője, fölolvásója és vezetője. 5-ör. A hivatalos levelezések és határozatok fogalmazója és ellenjegyzője. 6-or. A köz- és választmányi ülések közérdekű végzéseit, legfőlebb harmadnap mulva, kifüggesztés által közhirrre teszi. 7-er. A gyűlésekre meghívó jelentéseket elkészíti és azokat a társulat helyiségében nyilvános helyen kifüggeszti; szóval ott, hol a kör ügye tollvitelt igényel, mindenkor pontos készséggel eljárni tartozik.

IX. Pénztárnok.

A népkör pénztára egy becsületességéről ismert, anyagi biztosítékkal bíró, és jó hitelű férfiú gondviselésére bízatik.

A pénztárnok kötelességében fog állani: 1-ör. A helybeli és vidéki tagoktól a részvénydíjt évenként beszédni. 2-or. A fizetésben késedelmeskedő tagok neveit az igazgató választmányynak bejelenteni. 3-or. A bevétel és kiadásokról rendes nyugtatványokkal erősített számadást vezetni. 4-er. Az elnök vagy igazgató választmány által megrendelt és utalványozott fizetéseket teljesíteni. 5-ör. Az elnök vagy bizottmány kívánságára akármikor a pénztár állapotját hitelesen fölvilágosítani. Végre 6-or. Az utolsó közgyűlés előtt legalább egy héttel számadásait a bizottmány elébe terjeszteni, és a közgyűlésen a társulat pénzeről pontos számadást tenni tartozik.

X. Könyvtárnok.

A népkör közakarattal egy könyv- vagy laptárnokot választ. Ennek kötelessége leszen: 1-ör. A kezelésére bizott könyvek és újságok rendben és tisztán tartására fölügyelni. 2-or. Az elolvasottakat zár alá tenni, időnként beköttetni és az erre tett költségeket, elnöki utalvány mellett a pénztárnok által kifizettetni. 3-or. A könyvek- és lapokról rendes lelettárt vezetni. 4-er. A könyvek- és lapok kiviteléről szóló jegyzéket gyakrabban átvizsgálni. 5-ör. Azokat, kiknél netalán könyv- vagy újságlap meghatározott időn túl kint volna, a beadásra felszólítani és a választmányynak bejelenteni. Végre 7-er. Esztendő végével a könyvtárt az igazgató választmány vizsgálatá alá terjeszteni.

XI. Gazda.

A népkör közgyűlésileg egy rendes, tisztaságot szerető, és tevékenysége miatt közelismeréssel bíró egyént gazdájának választ.

A kör gazdájának kötelessége : 1-ör. A társulat szállásának takarítása és tisztán tartásáról gondoskodni. 2-or. A butorok, ajtók, ablakok és kályhák jó karban tartására fölügyelni. 3-or. Az ezeket megcsonkító tagokat a kár megtérítésére fölszólítani. 4-er. A társulat mindennemű szükségeiről, úgymint : fűtés, világítás, gondoskodni, erre a szükségelt költségeket az elnök vagy választmány által utalványoztatni, és azokat lehető legjutányosabban bevásárolni. Végre 5-ör. A kör szállásának — reggel kinyitásáról, este pedig gondos becsukásáról naponkint a körülményekhez képest intézkedni.

XII. Olvasnokok.

A csallóköz-szerdahelyi népkörnek igen fontos, és eredményeiben a népre legjótékonyabb befolyású tisztii állomása lévén az olvasnoki hivatal, erre a társulat komoly megfontolás után — közakarattal tizenkét értelmesen és folyékonyan olvasni tudó oly egyént választ, kik csekélyebb műveltségű tagtársaik szellemi kiképzésére olvasás által hatni — eltökélett akarattal bírnak.

Az olvasnokok teendője következőkben határoztatik meg: 1-ör. Az olvasnokok hetenként négyszer, úgymint hétfőn, szerdán, pénteken és vasárnap, legalább is egy óráig, a kör olvasó teremében nyilvános fölolvasásokat tartanak. 2-or. Az időt és órát, melyben a fölolvasások történnek, közmegegyezéssel egymásközt megállapítják, és azt kifüggesztés által a tagokkal tudatni fogják. 3-or. A fölolvasandó tárgyak kiszemelése, minden olvasnok belátása, és bölcs tapintatára bízatik. 4-er.

A fölolvadási órák tartama alatt, az alapszabályok értelmére szerént, minden jelenlévő tagtól legszigorúbb csendet követelhetnek. 5-ör. Ha valakinek a hallgatók közül az olvasottakra valamely észrevétele van, kérjen reá fölvilágosítást, és föltételeztetik az olvasnok lovasgiasságától, hogy ez nem tagadtatik meg tőle. 6-or. Ha az olvasnok betegség vagy más közbenjött elháríthatlan akadály miatt a kitűzött órában fölolvadást nem tarthat, maga helyett mást helyettesíteni tartozik, mert a fölolvadásnak elmaradni nem szabad. 7-er. Minden olvasnoknak értelmesen és halkán kötelessége olvasni, — és a hallgató tagok csekélyebb száma miatt a meghatározott órát elhalasztani nem szabad. 8-or. Mivel az olvasnokok a nép tanítását és fölvilágosítását közvetlenül eszközlik, megvárja tőlük a társulat, miszerint magasztos hivatalukban mindenkor a legtisztább szándék, és kitartással párosult buzgalommal fognak eljárni.

XIII. Jutalom kitűzése.

Az alapszabályok első cikkében, a népkör czéljául tűzvén ki a gazdaszat és ipar terjedését, erkölcsi kötelességének fogja ismerni 1-ör. A gazdaszat és ipar különböző ágaira — a társulat pénzerejéhez képest — évenként egy vagy több rendbeli jutalmat kitűzni és dicsérő okleveleket kiadni. 2-or. A kitűzött jutalmat kihirdetni, annak mennyiségét meghatározni, nem különben arra, miszerint minden évben fölváltva más és más iparág essék jutalmazás alá — fölügyelni, a népkör igazgató választmányának szigoru föladata leend. 3-or. A pályázás végett beküldött ipar cikkek, nyilvános megtekintés végett, bizonyos ideig

a kör helyiségében ki fognak tétetni. 4-er. Az igazgató választmány, a gazdák és iparosok osztályából szakértő bírálókat fog kinevezni, kik a beküldött ipar czikkeket lelkiismeretesen megbirálván, mindenkor a legkitűnőbbnek fogják a kitűzött jutalmat oda ítélni.

XIV. Kilépés a népkörből.

Ha valamely tag a népkörtől elválni, és időközben a társulattól kilépni akarna, azt szabadon megteheti, de ezen esetben a kör vagyonából és tulajdonából részt vagy kárpótlást magának nem követelhet.

XV. A népkör föloszlása.

A csallóköz-szerdahelyi népkör örök időkre alakult. Azon nem várt esetben pedig, ha többen széteszlani, és így a társaságot megszüntetni szándékoznának, — ha ez időbeni részvényesek $\frac{1}{4}$ része a népkört tovább is fentartani óhajtaná, ezen egy negyed rész ellen, az osztani vágyó $\frac{3}{4}$ rész a társaságot meg nem szüntetheti, s minden társasági vagyon a megmaradt egy negyed részé leend.

HYMNUS.

IRTA

KÖLCSEY FERENCZ.

Isten, áldd meg a magyart
Jó kedvvel, bőséggel,
Nyújts feléje védő kart,
Ha küzd ellenséggel;
Balsors a kit régen tép
Hozz rá víg esztendőt,
Megbűnhötte már e nép
A multat s jövőndőt!

Őseinket felhozád
Kárpát szent bérczére,
Általad nyert szép hazát
Bendegúznak vére ;
S merre zúgnak hajjai
Tiszának, Dunának,
Árpád hős magzatjai
Felvirágozának.

Értünk Kúnság mezein
Ért kalászt lengeltél,
Tokaj szőlővesszein
Nektárt csepegteltél.
Zászlónk gyakran plántálád
Vad török sánczára,
S nyögte Mátyás bús hadát
Bécsnek büszke vára.

Hajh, de bűneink miatt
Gyúlt harag kebledben,
S elsujtád villámidat
Dörgő fellegedben :
Most rabló mongol nyilát
Zúgattad felettünk,
Majd töröktől rabigát
Vállainkra vettünk.

Hányszor zengett ajkain
Ozman vad népének
Vert hadunk csonthalmain
Győzedelmi ének !
Hányszor támadt tenfiad
Szép hazám, kebledre,
S leltél magzatod miatt
Magzatod hamvvedre.

Bújt az üldözött, s felé
Kard nyúl barlangjában,

Szerte nézett s nem lelé
Honját a hazában,
Bérczre hág és völgybe száll,
Bú s kétség mellette,
Vérözön lábainál,
S lángtenger felette.

Vár állott : most kőhalom ;
Kedv s öröm röpkedtek :
Halálhörgés, siralom
Zajlik már helyettek.
S ah, szabadság nem virúl
A holtnak véreből,
Kínzó rabság könnye hul
Árvánk hó szeméből !

Szánd meg Isten a magyart,
Kit vészek hányának,
Nyújts feléje védő kart
Tengerén kínjának.
Balsors a kit régen tép,
Hozz rá vig esztendőt,
Megbünhődte már e nép
A multat s jövőndőt !

A

Csallóköz - szerdahelyi népkör RENDSZABÁLYAI.

A társulat becsülete, hitele és ehez kívántató szigorú rend fentartása tekintetéből, következők rendeltetnek:

I. A csallóköz - szerdahelyi népkör minden egyes tagja, — az egylet szállásán és a közéletben egyiránt — példásan, józanul, és becsületes emberhez illőleg viselje magát.

II. A társulatban mindenki egyenlő lévén, a tagok egymásiránt illedelemmel viseltessenek és mindazt, mi másoknak legkisebb kellemetlenséget okozhatna, lelkiismeretesen elkerüljék.

III. Ha valaki a társalgási békét és egységet, csendet háborító, lármás és mások becsületbeli megsértésére vonatkozó szavai vagy magaviselete által megzavarná, — ez esetben a magáról megfélekezett tagot, minden jelenlévő részvényes tag rendre utasíthatja, és ha engedni nem akarna, tüsténti távozásra fölszólíthatja.

IV. Ha valamely tag a megintéseket tekintetbe nem veszi, sőt botrányos magaviselete, és többszörös kihá-

gásai miatt magát az egyesületre méltatlanná teszi, — ellene vád emeltetvén, az az „észrevételek-könyvébe“ iktattatik. Ezen vádat az igazgató válaszmány legközelebbi ülésében megvizsgálja, és ha ez alapos, azt a közgyűlés eleibe terjeszti, hol az alapszabályok IV. cikkének utmutatása szerint alakított esküdszék ítélend mindenkor a bűneset fölött.

V. Ha a tagok valamelyikének észrevétele, nehézsége, vagy panasza van, ezt az e végre kitett „észrevételek és panaszok könyvébe“ saját nevének aláírása alatt bejegyezheti, és a baj a következő választmányi gyűlésen fölvetetvén, ha lehetséges elintéztetik. Aláírás nélküli észrevételek és panaszok figyelembe vétetni nem fognak.

VI. Ha valaki esztendő közben, a népkör tagjainak sorába kíván lépni, szükséges, miszerint azt legalább is kettő a rendes tagok közül fölvetelre ajánlja, és az ajánlók neveiket, a fölvetetni kívánónak nevével együtt az észrevételek könyvébe beírják.

VII. Mindenki a népkör szobáiba belépven fővegét levenni és azt az e végre készített fogasokra fölakasztani tartozik. — Senkinek fővegét és felöltőjét az olvasó asztalon vagy ülőhelyeken hevertetni nem szabad.

VIII. Semminemű törvényileg tiltott — úgynevezett hazart-játék a kör helyiségében meg nem engedtetik.

IX. Ebet vagy más állatot az egylet szobáiba behozni nem szabad.

X. A csallóköz-szerdahelyi népkör részvényes és zárt körű társulat, azért ennek helyiségébe más be

nem léphet, mint a kör részvényes tagjai, és az általok bevezetett vendégek.

XI. A pályázásra beküldött és az egyesület helyiségében nyilvános megtekintés végett kiállított iparczikkeket megnézni — meghatározott belépti díj lefizetése mellett — idegeneknek is megengedtetik.

XII. A tagok által bevezetett vendégek, úgyszintén a bevezető tagok is, neveiket az e végre kitett „idegenek könyvébe“ a bevezetési nappal együtt beírni tartoznak, és a vendégek ily bevezetésnek folytán nyolcz napra nyernek jogot a népkör helyiségének látogatására.

XIII. Vendégnek helybeli nem, csak idegenek tekinthetők, azért a helybelieket vendégkép a körbe bevezetni nem lehet.

XIV. Ha az idegenek nyolcz napnál hosszabb időre kívánnak jogot nyerni a népkörnek látogatására, magukat az elnöknel jelentsék, ki belátása szerint, mindenkor a kör teremében kifüggesztett jelentés által fogják nekik az engedélyt erre megadni.

XV. A városban, vagy annak vidékén tartózkodó írók, tanárok vagy művészek a körbe egyszer bevezetve, annak helyiségét itt tartózkodásuk egész ideje alatt szabadon látogathatják.

XVI. A vendégek a kör minden javai- és kellemeiben részesülnek, kivéven hogy a gyűléseken szavazattal nem bírnak, könyveket és újságlapokat a körből ki nem vihetnek, s mást vendégkép be nem vezethetnek.

XVII. Nőket és hölgyeket csak a kör szállásának

megtekintése végett — kivéven a 11. §-ban előforduló esetet, — lehet vendégkép bevezetni.

XVIII. Ha valaki ismeretlen létére, a bevezetési rendtartás elmulasztásával, véletlenül a kör szobáiba jutna, ez esetben a tagok iránta egész illendőséggel viseltetvén, őt a rendszabályok megtartására figyelmeztetni fogják.

XIX. Gyűléseken a tagok indítványait, nézeteiket, kimért pontossággal és állva előadni, a gyülekezet pedig „tisztelt polgártársaim“ vagy „tisztelt társulat“ féle megszólítással címezni tartoznak.

XX. A népkör tagjainak névsora betűrendben, a tisztviselők kijelölésével látszatos helyen, keretbe foglalva évenként ki fog függesztetni.

XXI. Az olvasó terem egyedül olvasásra és gyűléstartásra szánt hely, ugyan azért abban mindenféle játék, evés-ivás, figyelmet zavaró hangos beszélgetés, vagy más egyéb a hely rendeltetésével ellenkező illetlenség szigoruan tiltatik.

XXII. Társas beszélgetések, hangos vitatkozások és egyéb multságoknak helye, a hátulso szoba.

XXIII. A magányos, vagy nyilvános fölolvasások csendét háborító egyének, az olvasnokok, — ha pedig ezek közül senki jelen nem volna, bármely tag által rendre utasíthatók, — később az elnöknek bejelentendők.

XXIV. Az újságlapokat az olvasószobából, olvasás végett a társalgó szobába kivinni nem szabad.

XXV. A társulat újságlapjainak épségben s tisztán tartása, minden olvasó tagnak szorosan figyelmébe ajánltatik.

XXVI. A körnek minden részvényes tagja, a társulat könyvtárából magának könyveket kérhet, vagy a már elolvasott, s ujabbakkal fölváltott hírlapok egyes számaint kiviheti; azonban a könyveket illetőleg, egy-szerre egy kötetnél több — kivévén ka több kötet egy egész munkát tenne, — ki nem adatik; a távol lakó vidéki tagok mindazonáltal ezen megszorítás alól kivé-tetnek.

XXVII. A könyvtárnok a társulat minden könyvei és ujságaiért felelős levén, senki az ő híre s tudta nél-kül könyveket és ujságlapokat az olvasó tereméből ki nem vihet. A ki pedig ennek daczára mégis könyvet vagy ujságot jelentés és nevének bejegyzése nélkül el-vinni merészkednék, az ilyen a tagok sorából azonnal kitorűltetik.

XXVIII. A könyvtárnok, valahányszor a körben jelen van, mindenkor szivesen, — azonban rendesen hetenkint legalább kétszer, általa meghatározott időben, könyveket és ujságlapokat osztani, az olvasottakat pe-dig beszedni tartozik.

XXIX. A könyvtárnok a kivett könyv vagy lap cí-zmét, a kivitel napjával együtt az e végre készült jegy-zőkönyvbe beírja, a behozottakat pedig a jegyzőkönyv-ből kitorűlvén, megtekinti, és ha csonkítottaknak találná, az illetőt kárpótlásra fölszólítja, s ha szava elhangza-nék, az elnöknek azonnal bejelenti.

XXX. A kivett könyv egyes olvasónál 14 napig, — ha pedig a munka terjedelmes, és több kötetből álló, egy holnapig maradhat.

XXXI. Az ujságoknak egyes számait, a tagok legfőlebb 8 napig tarthatják maguknál, ha pedig egyszerre több szám adatnék ki, ezek behozatalának idejét meghatározni, a könyvtárnokra bízatik.

XXXII. A meghatározott időn túl magánál könyvet vagy ujságot tartogató tag, először a könyvtárnok által meg fog intetni, ha pedig még ezután is a nála levő könyvet vagy ujságot beadni elmulasztaná, a bevitelig naponként fizetendő két krajczárral, a könyvtárnok hasznára büntettetik.

XXXIII. Elmocskolt vagy bármiképen megcsontított könyv vagy ujságlap, a vele gondatlanul bánt olvasó tag tulajdona marad, ki azt a társaságnak ujonnan megszerezni tartozik.

XXXIV. Könyveket és ujságlapokat, kinek kinek házi körén kívüli idegeneknek olvasás végett átadni, a népkör pénztárába fizetendő 40 krajczárnyi büntetés alatt tiltatik.

XXXV. Kötetlen és fűzött munkák, valamint az elrongyoltak is, csak beköttetésük után vitethetnek ki a könyvtárból.

XXXVI. A könyvtárnok, a népkör lapjainak névjegyzékét, az olvasó szobában évenként kifüggeszteni tartozik.

XXXVII. Ha valaki oly könyvet vagy ujságot kívánna, mely már ki van adva, annak neve előre följegyeztetik, s ki magát előbb jelentette, annak fog előbb a behozott könyv vagy lap kiszolgáltatni.

XXXVIII. Ezen rendszabályok pontos megtartására mindenki, mihelyt a népkörbe magát beiratta, köteleztetik.

Tudnivalók.

Folyó évi Január hó 20-án B. A. mint ügyvezető elnöklete alatt, az alakítandó népkör ügyében előleges tanácskozás tartatott, melly alkalommal a jelenlevők közül számosan aláírván magukat, egyesek aláírási ivateket kaptak és részvényesek gyűjtésivel bizattak meg.

Január hó 27-én tartotta meg a csallóköz-szerdahelyi népkör első alakító közgyűlését, mellyben az alapszabályok fölolvastatván, hitelesítettek és az egylet tisztikara fölkiáltás utján megválasztatott.

Vége Február 2-án a népkör ünnepélyesen megnyittatván, annak helyisége a nyilvánosságnak átadott; megtartatván egyuttal a második közgyűlés, melyben jelen **Körkönyv** kiadásával megbízott

a titkár.

XXV. évi. Január hó 20-án B. A. mint ügyvezető
 elnöksége által az alábbiakban megjelölt ügyekben előleg
 társaságok tartatott, melyek általánosan a jelenlevők
 közli számára elvetták magukat, egyesek általánosan
 ivetket kapnak és egyesek általánosan a jelenlevők
 Január hó 27-én tartotta meg a családok-szerin
 helyi népkör első alkalom közgyűlést, melyben az
 alapszabályok felolvasatának, hitelesítették és az egyes
 tisztikara felállításának ügyét megvitatták.

Tudnivalók

Vagyis Február 3-án a népkör ünnepélyesen meg-
 nyitották, annak helyisége a nyilvánosságunk elada-
 dott, megtartván egyúttal a második közgyűlést
 melyben jelen Körkörüv kiadásával megbeszéltek

a közzét.

ALFRED KOEHLER

1881

NÉPKÖR KÖNYV.

1861.